

T.C.
BAŞBAKANLIK
Dış Ticaret Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.DTM.0.09/610-[2010-7/18256] 118

Konu : Yazılı Soru Önergesi

03032011- 08501

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15/02/2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/18256-29099/60182 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları konusu İzmir Milletvekili Sn. Ahmet Kenan TANRIKULU tarafından verilen 7/18256 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Devlet Bakanı

EKLER:

- 1- Cevap yazısı (7 sayfa)

İzmir Milletvekili Sn. Ahmet Kenan TANRIKULU tarafından verilen 7/18256 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin sorular ve cevaplar aşağıda yer almaktadır;

Soru 1- Mısır ve Tunus'ta son günlerde yaşanan olaylar neticesinde, bu ülkelere ihracat yapan firmalarımız hangi sorunlarını bildirmişler ve bu sorunlara ne gibi çözümler getirilmiştir?

Soru 2- Adı geçen ve Ortadoğu'da bulunan ülkelere gerçekleştirilmesi planlanan ihracat rakamları nedir? Son olaylardan sonra bu rakamlarda ne gibi bir düşüş söz konusu olacaktır?

Soru 3- Kamuoyuna yapılan açıklamalarda her türlü girişimin yapıldığı ifade edilmektedir. Buna göre hangi tarihte ne gibi girişimler yapılmış olup, sonuçları ne olmuştur?

Soru 4- Bu bölgedeki ülkelere faaliyet gösteren Türk firmalarımızın can ve mal güvenliği konusunda neler yapılmıştır?

Soru 5- Ortadoğu ülkelerinde yaşanan bu sorunlar ve AB'nde yaşanmakta olan ekonomik daralma çerçevesinde, ülke ihracatımızın olumsuz etkilenmemesi için alınması düşünülen tedbirler nelerdir?

Soru 6- 2011 yılı için planlanan ihracat ve ithalat rakamlarında düşüş söz konusu olacak mıdır?

Soru 7- Ülkemiz 2010 yılı Aralık ayında Türkiye tarihinin en yüksek aylık dış ticaret açığını vermiştir. Bu bağlamda 2011 yılı dış ticaret açığı için hangi önlemler ve çalışmalar gerçekleştirilerek, bu büyük oran aşağı çekilecektir?

Soru 8- 2011 yılı için ihracat ve ithalatçılarımız için hangi idari, sektörel kolaylıklar getirilip, yeni pazarlar açılacaktır? Bu yeni pazarların rakamsal büyüklüğü ne olacaktır?

Cevap 1- Tunus ve Mısır'da yaşanan olayların, bu ülkeler ile olan ticari ve ekonomik ilişkilerimizi belli bir ölçüde de olsa etkileyeceği dikkate alınarak, Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM) bünyesinde 31 Ocak 2011 tarihinde her iki ülke için ayrı ayrı "Kriz Masaları" oluşturulmuş ve bu Masalara, adı geçen ülkelerde karşılaşılan sorunları bildirmek ve güncel bilgi temin etmek üzere telefon hattı ve e-posta adresi tahsis edilmiştir.

Kriz Masaları, DTM ilgili birimleri ile İGEME Ülke Masası Uzmanları, DEİK ilgili ülke İş Konseyi Başkanları, TOBB, TİM, Türkiye Müteahhitler Birliği ve Türkiye Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği temsilcilerinden oluşmaktadır.

Bu çerçevede, 1 Mart 2011 tarihi itibarıyla, Mısır Kriz Masası'na 72, Tunus Kriz Masası'na ise 18 olmak üzere toplam 90 başvuru yapılmıştır. Söz konusu Masalara yapılan başvurular neticesinde, her iki ülke ile iş yapan girişimcilerimizin özellikle; kredi ve sigorta, bankacılık, lojistik işlemleri ve gümrüklerde karşılaşılan sorunlar ile adı geçen ülkelerdeki vatandaşlarımızın Türkiye'ye nakli hususlarında sıkıntılarla karşılaştığı tespit edilmiştir.

Kriz masalarına bildirilen bu sorunlar, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına intikal ettirilerek gerekli koordinasyon sağlanmış, başvuru sahipleri de Dış Ticaret Müsteşarlığı görevlileri tarafından sürekli olarak bilgilendirilmiştir.

Ayrıca, ticaret ve yatırım konularındaki başvurulara ilişkin güncel durum tespiti ve gerekli yönlendirmeler, Kriz Masaları'nda görevli yetkililerce sürdürülmektedir.

Cevap 2- Mısır ve Tunus ile olan ticaretimiz, söz konusu ülkelerdeki olayların takibi amacıyla tesis edilen Kriz Masaları tarafından yakından (günlük olarak) takip edilmektedir.

Bu kapsamda, 2010 yılında Mısır'a ihracatımızın bir önceki yıla göre %12.8 azalarak 2.3 milyar dolar seviyesine gerilediği, Tunus'a ihracatımızın ise anılan dönemde %14 artışla 751.6 milyon dolar seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. Öte yandan, ihracatçı birlikleri kayıt rakamlarına göre 1 Ocak- 1 Mart 2011 döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla, Tunus'a yönelik ihracatımızın %25; Mısır'a yönelik ihracatımızın ise %21,1 oranında azaldığı görülmektedir.

Cevap 3- Mısır ve Tunus'ta yaşanmakta olan gelişmelerle ilgili olarak Kriz Masalarımız tarafından hem ticarete ilişkin kurum ve kuruluşlar hem sektörel dernekler hem de medya aracılığıyla ihracatçılarımız ivedilikle bilgilendirilmektedir.

Her iki ülke ile iş yapan girişimcilerimiz ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının da katılımıyla, durumun tespiti ve çözüm önerilerine yönelik olarak başkanlığında değerlendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, 7 Şubat 2011 tarihinde tarafımca Mısır'ın Ankara Büyükelçisi Sayın Abderahman SALAHELDİN ve Tunus'un Ankara Büyükelçisi Sayın Gley El HADJ ile görüşmeler yapılmış ve adı geçen ülkelerde yatırımları bulunan ya da ikamet etmekte olan vatandaşlarımızın can ve mal güvenliklerinin garanti alınması hususunda girişimlerde bulunulmuştur. Nitekim aynı gün Mısır'daki yatırımlarımız Mısırlı güvenlik güçleri tarafından koruma altına alınmıştır.

Cevap 4- Mısır ve Tunus'taki olayların başlamasını müteakip söz konusu ülkelerdeki diplomatik misyonlarımız ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarımız aracılığıyla adı geçen ülkelerde ikamet eden ya da yatırımları bulunan vatandaşlarımıza ulaşılarak durumları tespit edilmiştir. Söz konusu tespitin ardından Dışişleri Bakanlığımız ve Türk Havayolları ile koordineli olarak vatandaşlarımız Mısır'dan tahliye edilmiştir.

Gerçekleştirilen bu çalışmalarla eş zamanlı olarak gerek adı geçen ülkelerin Türkiye'deki diplomatik misyonlarıyla gerekse de ilgili ülkelerin kamu kurum ve kuruluşlarıyla yapılan resmi görüşmelerde Türk yatırımcı ve işadamlarımızın talepleri muhataplarımıza ivedilikle iletilmiştir.

Ayrıca, Ülke Masaları'na yapılan başvuru konuları arasında yer alan yatırım sigortası hususunda da, reasürans hizmeti veren ancak son gelişmeler nedeniyle bu işlemi durduran Dünya Bankası'na bağlı MIGA ve İslam Kalkınma Örgütü kuruluşu ICIEC ile temasa geçilerek bir destek mekanizması oluşturulması konusunda çalışmalar yürütülmektedir.

Buna ek olarak, kriz sonrası dönem için, Mısır ilgili makamları ile görüşülerek ikili işbirliği imkanları ve son gelişmeler neticesinde doğan mağduriyetlerin giderilmesine yönelik çalışmalar başlatılacaktır. Bu amaçla, ilk etapta önümüzdeki günlerde ilgili meslek kuruluşlarının temsilcilerinin de iştirakiyle Bakanlığımıza bağlı DTM'den üst düzey bir heyetin Tunus'a bir ziyaret gerçekleştirmesi ve müteakiben Mısır'a da benzer bir heyetin gönderilmesi planlanmaktadır.

Diğer taraftan, Mısır ile ülkemiz arasındaki Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşması 31/07/2002 tarihinden bu yana yürürlükte bulunmaktadır. Söz konusu Anlaşmanın 3/3 maddesinde "Yatırımları, diğer Tarafın ülkesinde savaş, ayaklanma, iç karışıklık veya diğer benzer olaylar nedeniyle zarar gören Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğer Tarafça kendi yatırımlarına ya da herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarına uygulanan muameleden

daha az elverişli olmayacak şekilde bu tür kayıplarla ilgili olarak benimsenecek işlemlerden hangisi en elverişli ise o muameleye tabi tutulacaklardır.” hükmü yer almaktadır.

Anılan hüküm, Mısır hükümetinin Mısırlı yatırımcılar ya da üçüncü ülke yatırımcılarının zararlarını gidermeye yönelik olarak alacağı her türlü önlemden Türk yatırımcılarının da aynı şekilde ve aynı ölçüde yararlanmasını garanti altına almaktadır.

Bu doğrultuda, Mısır’daki yatırımcılarımızın uğradıkları zararlar ilgili olarak Mısır makamları nezdinde geçerli olarak kabul edilen usule göre zararlarını tespit altına almaları ve bu kapsamdaki zararlarının tazmin edilmesine ilişkin dosyalarını ilgili Makamlara ulaştırmaları sürecinde yatırımcılarımıza bilgi verilmekte ve süreç yakından takip edilmektedir.

Cevap 5- Başlıca ihracat pazarımız olan Avrupa Birliğinde yaşanan ekonomik daralmanın etkileri, küresel ölçekteki parasal ve mali önlemler neticesinde azalmış ve toparlanma eğilimine girmiştir. Dünya ekonomilerindeki, daralmanın yerini toparlanma emarelerine bıraktığı bu dönemde, gerek ihracatımızı gerek küresel pazarları ayrıntılı, düzenli ve günü gününe takip etmeye devam etmekteyiz. Ayrıca, bu pazarlardaki önemli gelişmeleri, öngörülerini de içerecek şekilde hızlı ve etkin biçimde ihracatçılarımıza tek elden duyurmak, potansiyel arz eden ürün ve ürün gruplarını tespit ederek, ihracatçılarımızı bu alanlara yönlendirmek amacıyla Dış Ticaret Müsteşarlığı’nın bağlı kuruluşu olan İGEME bünyesinde “Ülke Masaları” sistemini kurmuş bulunmaktayız. Bu kapsamda, ihracatçılarımız ilgi duydukları pazarlar ile ilgili bilgi ve raporlara en güncel şekilde ulaşmaktadırlar.

Diğer taraftan, Ülke Masaları ve Pazara Giriş Stratejimiz kapsamında Ortadoğu’daki sorunlar ve Avrupa Birliğindeki daralmanın etkilerini azaltabilmek için alternatif pazarlara yönelik çalışmalara hız vermiş bulunmaktayız. Bu bağlamda, Uzakdoğu, Sahra altı Afrika, Hindistan ve Latin Amerika başta olmak üzere, yeni pazarlara yönelik pazara giriş çalışmaları devam etmektedir.

Cevap 6- 2010 yılı başından itibaren toparlanma eğilimleri gösteren küresel ekonomide kaydedilen gelişmelere paralel olarak ülkemizin ekonomi performansında da olumlu gelişmeler görülmüştür. Küresel krizin etkilerini hafifletmek amacıyla uygulanan yurtiçi talep ile üretimi artırmaya yönelik tedbirler sonucunda ülkemizin hem üretim hem de dış ticaret performansında önemli iyileşmeler ortaya çıkmıştır.

Türkiye ekonomisinde yaşanan yapısal dönüşüme paralel olarak, dış ticaretimizin itici gücü olan ihracatımız da ciddi bir yapısal dönüşüm geçirmektedir. Türkiye’nin dış ticareti emek yoğun sektörlerin yanı sıra sermaye ve hatta teknoloji yoğun sektörlerle doğru kaymakta, diğer bir ifadeyle sanayileşmedeki gelişmeye bağlı olarak, dış ticaretimizde de paralel gelişmeler yaşanmaktadır.

2011 yılında dünya ekonomilerinin genel olarak canlanacağı ve ekonomik büyümenin devam edeceği, diğer taraftan da ülkemiz ekonomisinin 2010’da kaydedilen olumlu gelişmelere benzer bir şekilde, 2011’de de büyümesi öngörülmektedir. Bununla birlikte 2011-2013 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program’da yatırım, istihdam ve ihracat odaklı bir büyüme stratejisi belirlenmiş olup program döneminde dünya ticaretinde başlayan toparlanmanın devam etmesi ve bu gelişmenin de dış talebe olumlu yansıması neticesinde, ihracatın 2013 sonunda 160 milyar dolara ulaşması beklenmektedir. 2011 yılı için ise ihracatın 127, ithalatın ise 199,5 milyar dolar olarak gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Cevap 7- Türkiye ekonomisi yapısal olarak cari açık veren bir ekonomidir. Ekonomimiz açısından cari açığı ve cari açığın en büyük kaynağını teşkil eden dış ticaret açığını azaltmak ve cari açığı sürdürülebilir hale getirmek önemlidir. Bunun için de ülkemizin dış ticarete rekabet

gücünü arttıracak ve dünya ihracatından aldığı payın artmasını sağlayacak politikaların üretilmesi ve uygulanması gerekmektedir.

Yüksek seviyede gerçekleşen cari açığın temel belirleyicisi “Dış Ticaret Dengesi” olmuş, 2010 yılında altın ithalatı/ihracatı ve bavul ticareti dahil dış ticaret açığı geçen yılın aynı dönemine göre %127 artarak 56,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Toplam mal ihracatı aynı dönemde %10,3 oranında artarken, toplam mal ithalatının %31,8 oranında artması dış ticaret açığının yüksek oranda artmasına sebep olmuştur. Gelecek dönemde de, dış ticaret dengesi cari açığın temel belirleyicisi olmaya devam edecektir.

Diğer taraftan, cari açık sorununun temelinde yatan sebeplerden bir diğeri de net enerji ithalatçısı olmamızdır. Dünyadaki ekonomik büyüme eğilimi ve piyasalardaki gelişmelerin enerji fiyatlarını arttırması cari açığı artırıcı etki yaratmaktadır.

Bu kapsamda, İhracata Dönük Üretim Stratejisi ile Girdi Tedarik Stratejisi’ne yönelik çalışmalarımız bulunmaktadır. Bu çalışmalar ile kısa vadede, ihracata dönük üretimde daha etkin ve düşük maliyetli girdi tedariki açısından izlenecek yol haritasını oluşturmayı, orta ve uzun vadede ise ihracatın ara malı ithalatına bağımlılığını azaltıcı nitelikte politikalar geliştirmeyi hedeflemekteyiz. Ülkemizde, ara malı ithalatı ile sanayi üretimi ve ihracat arasında paralel bir ilişki mevcuttur. Bu ilişkiye dayanarak ara malı ithalatında daha düşük maliyetli, daha etkin bir tedarik zinciri oluşturulmasının ihracatı artırıcı etki yaratacağını söyleyebiliriz.

Söz konusu çalışma ile dünya girdi kaynaklarındaki belirsizliklerin, girdi tedarik kaynaklarında ülke/bölge bazlı bağımlılık gibi dengesizliklerin, girdi niteliğindeki doğal kaynakların geleceğine dair kaygıların, emtia piyasalarındaki gelişmelerin girdi fiyatları üzerinde oluşturacağı dalgalanmaların yaratacağı riskleri minimize etmeye ve ayrıca ülke ihracatının gelecek vizyonunda önemli yer tutacak yeni ürün ve teknolojilerin getireceği sürdürülebilir girdi tedarik ihtiyacının belirlenmesi ve güvenceye alınmasını sağlamaya yönelik eylem planlarının geliştirilmesi ve bunların uygun politika araçlarıyla uygulamaya aktarılması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda, ülkemiz ihracatında öne çıkan sektörlerin, önemli üretici, ithalatçı ve ihracatçıları ile yüz yüze görüşmeler yapılarak, söz konusu sektörler daha yakından tanınmakta; özellikle girdi tedarik aşamasında ortaya çıkan sorunlara ilişkin kullanılabilir bilgi edinilmektedir. Sektörlere ilişkin yürütülen çalışmalar kapsamında, ilgili kamu kurumları ve ihracatçı sektörlerimizin temsilcileri ile birlikte çalıştaylar gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, Türkiye’de üretimin ve ihracatın ithal girdi bağımlılığının azaltılması, yurt içi tedarik imkânlarının değerlendirilmesi ve genişletilmesi, mutlaka dışarıdan ithal edilmesi gereken girdilerin daha ucuza ve rekabet gücümüzü destekleyen koşullarda tedarik edilmesi imkânları araştırılmaktadır.

Bu çerçevede, Türkiye’nin ihracatında en önemli sektörleri arasında yer alan demir-çelik ve demir dışı metaller sektörünün incelemesi tamamlanmış, otomotiv sektörüne ilişkin olarak son aşamaya gelinmiş ve makine sektörüne yönelik çalışmalarda halen devam etmektedir.

“İhracata Dönük Üretim Stratejisi Değerlendirme Kurulu”nun 25 Şubat 2011 tarihinde gerçekleştirmiş olduğu IV. toplantısında Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) kapsamında Otomotiv ve Makine sanayileri ele alınırken çalışmaları belli bir noktaya gelmiş olan Otomotiv Sanayine dönük olarak;

- Elektronik ve gömülü yazılım konusunda; DPT, Hazine Müsteşarlığı, DTM, SASAD, TESİD, OSD, YASAD, TÜBİDER gibi kurum ve kuruluşların katılımıyla bir çalışma grubu oluşturulması,
- Motor ve aktarma organlarının üretimine dönük yatırımların teşvik edilmesi,

- Ar-Ge ve teknoloji alt yapısına ilişkin bir ağ sistemi oluşturularak bilgi havuzu vasıtasıyla ihtiyaç ve üretim potansiyelinin buluşmasının sağlanması,
- Kauçuk, plastik, metal ve sac gibi ana girdilere ilişkin çalışmaların devam etmesi,
- GİTES ile sanayi sektör stratejileri arasındaki bütünlüğünün sağlanması

konularında görüş birliğine varılmıştır.

Anılan sektörlerle ek olarak, Kurul'un ileriki toplantılarında kimya, tekstil ve tarım sektörleri de Girdi Tedarik Stratejisi kapsamında ele alınacaktır.

Yürüttüğümüz Girdi Tedarik Stratejisi çalışmaları ile yalnız ihracatçılarımızın ihtiyaç duydukları girdileri daha etkin, daha düşük maliyetli temin etmelerini sağlamayı değil, esasen ara malı ithalatına bağımlı ihracatımızın bu bağımlılığının giderilmesini ve bu itibarla, 2010 yılında toplam ithalatımızın %70,8'ini oluşturan ara malı ithalatının payının azalmasını öngörmekteyiz. Girdi Tedarik Stratejisi ile ülkemizin dış ticaret açığı ile cari açığının azaltılabilmesi söz konusu olacaktır.

Öte yandan, DTÖ Korunma Önlemleri Anlaşması ve İthalatta Korunma Önlemleri Hakkında Mevzuat çerçevesinde, artan ithalattan zarar gören yerli sanayi dallarının geçici olarak korunmasını sağlamak amacıyla korunma önlemi alınabilmektedir. Bu itibarla, yerli üreticilerden alınan korunma önlemi başvuruları incelenmekte ve gerekli koşulların oluştuğunun tespit edilmesi durumunda yürütülen soruşturma sonucunda korunma önlemi uygulanabilmektedir.

2010 yılında 4 adet geçici korunma önlemi kesin önleme dönüştürülmüş olup halen toplam 9 ürün grubunda (elektrik süpürgesi, buharlı ütü, motosikletler, gözlük çerçeveleri, pamuk ipliği, seyahat çantaları, el çantaları ve benzeri mahfazalar, bazı elektrikli aletler, kibritler ve ayakkabı) tüm ülkelere yönelik olarak ek mali yükümlülük şeklinde korunma önlemi uygulanmaktadır.

Ayrıca, Rusya Federasyonu ve İran menşeli düz cam ithalatında ve İran menşeli naylon iplik, cam eşya ve çerçevesiz cam ayna ithalatında korunma önlemi olarak ek mali yükümlülük uygulanmaktadır. Bu çerçevede halen toplam 13 ürün grubunda korunma önlemi bulunmaktadır.

13 Ocak 2011 tarihli ve 27814 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin 2011/1 ve 2011/2 sayılı Tebliğler ile dokuma kumaş ve hazır giyim ithalatında korunma önlemi soruşturması başlatılmış ve gecikmenin telafisi güç zarara yol açabileceği nedeniyle Bakanlar Kurulu'na geçici önlem alınması konusunda öneride bulunulmuştur.

İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Mevzuat çerçevesinde 110 ürün/ürün grubu ithalatında Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) de dâhil olmak üzere tüm ülkelere gözetim uygulanmaktadır. Diğer taraftan, İran menşeli polistren, Beyaz Rusya menşeli düz cam ile ÇHC menşeli PVC, karo, seramikten sıhhi tesisat ürünleri-musluklar, alüminyum folyo ve levhalar, paslanmaz boru, porselen ve seramikten eşya ile düz cam olmak üzere toplam 9 ürün grubunun ithalatında ülke bazlı gözetim uygulanmaktadır.

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 3577 Sayılı Kanun'da Değişiklik yapan 4412 Sayılı Kanun ve alt mevzuat düzenlemeleri kapsamında halihazırda 120 adet dampedinge ve sübvansiyona karşı önlem yürürlükte.

Yürürlükte bulunan önlemlerin ülkeler bazında dağılımında Çin Halk Cumhuriyeti ilk sırada yer almaktadır. Bunun yanı sıra; Güney Kore, Malezya, Endonezya, Tayvan, Hindistan önlem alınan ülkeler arasında bulunmaktadır.

İthalat politikası uygulamaları, maliye politikası uygulamalarına benzer şekilde mükellef beyanı üzerine çalışmaktadır. İşlem ve piyasa aktörlerinin sayısının çokluğu nedeniyle her işlemin denetlenmesi imkân dâhilinde değildir. Bu durum sonucunda seçici inceleme ve denetim yapılması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, işlemlerin bir ucunun ve diğer aktörlerinin ülke sınırları dışarısında olması, bunun yanında ilgili ülke makamlarının etkin işbirliğinden kaçınmaları izleme ve denetimi daha da güçleştirmekte veya imkânsız hale getirmektedir. Bu sorunların giderilebilmesini teminen, “İthalat Politikalarını İzleme ve Riske Dayalı Denetleme Sistemi” (İRDS) Projesi hazırlık çalışmaları yürütülmektedir. Bu Projenin amacı, ithalatçıların, ithalat politikalarını etkisiz kılmaya yönelik eylemlerden kaçınmalarını sağlamak olup kısıtlı kaynakları en etkin şekilde kullanmayı sağlayacak olan riske dayalı bir izleme ve denetim sistemi kurulmasıdır. Proje teknik dökümanı ve mevzuat alt yapı çalışmaları hazırlanmış olup 2011 yılı içerisinde hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Kurulacak olan bu sistem sayesinde ilk etapta 24 Milyar ABD Doları’nın üzerinde ithalatın denetim kapsamına alınması planlanmaktadır.

Cevap 8- İhracatçılarımızın yurtdışı pazarlardaki faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik olarak Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yapılan çalışmalar aşağıda özetlenmektedir.

Şirketlerin pazara giriş ve yurt dışı pazarlama imkânlarını artırmak amacıyla yeni bir “Pazar Araştırması Tebliği” çalışması yürütülmektedir. Söz konusu Tebliğ kapsamında sağlık turizmi sektöründe faaliyet gösteren şirketlere ve yükseköğretim kurumlarına yurt dışı pazarlama ve tanıtım destekleri verilmekte olup film sektörüne yönelik olarak da ayrı bir devlet yardımı çalışması yapılmaktadır.

Diğer taraftan, İhracat stratejisindeki hedefleri gerçekleştirmek amacıyla, “Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” isimli yeni bir devlet yardımı mekanizması 23 Eylül 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile, kümelenme anlayışı ve proje yaklaşımı çerçevesinde şirketlerimizin proje bazlı eğitim ve/veya danışmanlık, istihdam, yurt dışı pazarlama veya alım heyeti ve bireysel danışmanlık programlarının birbirine bağlı şekilde uygulanabileceği bir destek mekanizması oluşturulmuştur.

Öte yandan, ihracatımıza yönelik temel hedeflerinden biri de ihracatın coğrafi ve sektörel olarak farklılaştırılmasıdır. Bu bağlamda, Bakanlığımıza bağlı Dış Ticaret Müsteşarlığı, ihracatçılarımızla koordineli halde çalışmakta ve yurtdışı pazarlardaki gelişmeler günü gününe takip edilmektedir. Elde edilen bu bilgiler, konusunda uzman personelimiz tarafından analiz edilmekte ve ihracatçılarımız bilgilendirilerek hem yurtdışı pazarlardaki yeni trendlere uygun üretim yapılabilmesi hem de yurtdışı pazarlarda ortaya çıkan iş fırsatlarının değerlendirilebilmesi için firmalarımıza iletilmektedir.

Söz konusu bilgi akışının etkinliğini daha da arttırmak ve firmalarımıza yurtdışı pazarlara girişlerinde yol gösterici stratejiler belirlemek üzere, Dış Ticaret Müsteşarlığı bünyesinde yeni bir yapılanmaya gidilmiştir. Bu yapılırken de başta TİM olmak üzere TOBB, DEİK, TUSKON, TÜSİAD, MÜSİAD, Müteahhitler Birliği gibi ilgili tüm paydaş kurum ve kuruluşlarla yakın işbirliği içinde bir çalışma yürütülmesi hedeflenmiştir. Bu bağlamda, özel sektör temsilcilerinin gerek karar alma mekanizmalarında gerek eylem planlarının oluşturulmasında gerekse bu planların hayata geçirilmesinde doğrudan katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Pazar eksenli yürütülen bu çalışmalar neticesinde, orta ve uzun vadeli bir bakış açısı ile ABD, Çin, Rusya, Hindistan, Brezilya, Kanada, Polonya, Nijerya, Mısır, İran, Suudi Arabistan,

Cezayir, Libya, Ürdün ve Katar hedef ülkeler olarak belirlenmiştir. Hedef olarak seçilen bu ülkelerin bir kısmının son günlerde bazı toplumsal sorunlarla karşı karşıya bulunduğu görülmektedir. Buna karşılık, bu ülkelerdeki ülkemiz yatırımları ve mevcut ticari ilişkiler ile ülkelerin sahip olduğu ekonomik büyüme potansiyeli dikkate alındığında, bu ülkeler Türkiye açısından hedef olma özelliklerini korumaktadırlar.

Diğer taraftan, ilgili pazarlarda gerçekleştirilecek ve belirli bir takvime bağlanmış faaliyetlerin yer aldığı eylem planları özel sektörle işbirliği halinde hazırlanmış olup söz konusu eylem planları oluşturulurken de ülkelerin kendilerine özgü nitelikleri ayrı ayrı dikkate alınarak bir çalışma yürütülmüştür.

2010 yılında genel ihracatımız % 11 oranında artış gösterirken bu oran hedef ülkelere yönelik ihracatımızda % 20 olarak gerçekleşmiştir. Ülke bazında değerlendirildiğinde de hedef ülkeler arasında yer alan Çin Halk Cumhuriyeti ve Kanada'ya yönelik ihracatımızın % 41, Brezilya'ya yönelik ihracatımızın ise % 58 oranında artış gösterdiği tespit edilmiştir. Bu rakamların incelenmesinden de anlaşılabacağı üzere, son yıllarda gerçekleştirilen bilgilendirme faaliyetleri ve ihracatçılarımızla birlikte organize ettiğimiz faaliyetler neticesinde çok önemli pazarlarda ihracatımızın ciddi artışlar kaydettiği görülmektedir.

Tüm bu çalışmalarla, ülkemiz ihraç ürünlerinin dış pazarlardaki mevcut payının artması, mevcut ihraç pazarlarımızda farklı ürünlerle de yer almayı ve daha önce gidilmemiş pazarlara ulaşmayı hedeflemekteyiz. Yaptığımız çalışmalar neticesinde, 2010 yılı sonu itibarıyla ülkemiz toplam 237 ülkeye ihracat yapmakta olup bu ülkelerden 98'ine 100 milyon dolardan fazla ihracat gerçekleştirilmiştir. İhracatımızın coğrafi bakımdan dağılımı değerlendirildiğinde, her ne kadar Gümrük Birliği ilişkisi içinde yer aldığımız Avrupa Birliği ihracatımızdan ciddi pay almaya devam etse de "Sıfır Sorun Sınırsız Ticaret" sloganını benimseyerek, sınır komşularımızla ticaret hacmimizi arttırdığımız görülecektir.

Bu bağlamda komşularımız olan Rusya Federasyonu'na ihracatımızın bir önceki yıla göre % 45 artışla 4.6 milyar dolar, İran'a ihracatımızın aynı dönemde % 50 artışla 3 milyar dolar ve Suriye'ye ihracatımızın ise % 30 artışla 1,9 milyar dolar olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak, hem resmi düzeyde gerçekleştirilecek ikili ve çok taraflı müzakereler hem de sektörler özelinde getirilecek yeni açılımlarla ihraç pazarlarımızın sayı bakımından çeşitlendirilmesi yolunda ihracatçılarımızla işbirliği halinde önümüzdeki dönemde de yoğun mesaiye devam edilecek ve 2023 yılı için belirlenen hedefe ulaşılacaktır.

Öte yandan, "E-Devlet Kapısı" projesi ile bürokrasinin azaltılmasına yönelik muhtelif çalışmalar neticesinde, sadece Dış Ticaret Müsteşarlığı nezdinde değil tüm kamu kurum ve kuruluşları nezdinde gerçek ve tüzel kişilerin, ilgili kamu kurum ve kuruluşuna elektronik ortamda ulaşmasının yanında, bazı başvuruların elektronik ortamda kabulü ve cevaplandırılması imkanı halihazırda bulunmakta olup bu uygulamanın yaygınlaştırılmasına ve kapsamının genişletilmesine yönelik çalışmalar hızla devam etmektedir.